

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Japonski hrošč (*Popillia japonica*)

Dr. Andreja Kavčič, Oddelek za varstvo gozdov,
Gozdarski inštitut Slovenije (andreja.kavcic@gozdis.si)

Japonski hrošč

LATINSKO IME

Popillia japonica

RAZŠIRJENOST

Japonski hrošč izvira iz SV Azije (severna Japonska, Daljni vzhod Rusije). S človekom je bil nenamerno vnesen v Severno Ameriko, kjer je prisoten v več državah. Na nekaterih območjih se je ustalil. V Evropi je prisoten na omejenem območju na Portugalskem, o posamičnih najdbah pa poročajo tudi iz Švice in Italije. Vrsta se na nova območja širi s trgovino z različnim blagom (na gostitelju, v prsti), kot slepi potnik (v transportnih sredstvih) in po naravni poti (letenje). V Sloveniji japonskega hrošča še nismo našli.

GOSTITELJI

Japonski hrošč ima širok spekter gostiteljev (več kot 250 vrst rastlin), med katerimi so lesnate in zelenate rastline, kmetijske in okrasne vrste, trave, pleveli, ... Osebkami se hranijo na javorjih (*Acer* spp.), soji (*Glycine max*), jablanah (*Malus* spp.), koščičarjih (*Prunus* spp.), rabarbari (*Rheum hybridum*), malinah in robidah (*Rubus* spp.), lipah (*Tilia* spp.), brestih (*Ulmus* spp.), vinski trti (*Vitis* spp.), koruzi (*Zea mays*) in drugih vrstah.

OPIS

Odrasli osebkami *P. japonica* so čokati, ovalni hrošči, dolgi 8–11 mm in široki 5–7 mm. Telo je temno kovinsko zelene barve z bakrenim sijajem (Slika 1). Pokrovke so bakreno rjave s temno kovinsko zeleno obrobo in nekoliko krajše kot zadek, ki je obrobjen s petimi čopki belih dlačic na vsaki strani in parom širših čopkov na zadnjem segmentu. Ličinke (ogrci) imajo rumenorjavo glavo in močne črne čeljusti. Imajo tri pare oprsnih nog, telo pa je značilno upognjeno v obliki črke C (Slika 2). Kutikula je nagubana in pokrita s kratkimi, rumenorjavimi štrlečimi dlakami. Končni del zadka je odebeljen in z razvojem ličinke potemni. Ličinka tretjega, zadnjega razvojnega stadija v dolžino meri 32 mm. Odrasli hrošči se pojavijo med majem in julijem in se takoj pari, hkrati intenzivno objedajo gostiteljske rastline. Hranijo se v skupinah, gostitelja pa praviloma objedajo od vrha navzdol. Po oploditvi samica odloži jajčeca v vrhnje plasti prsti. Izlegle ličinke se hranijo z drobnimi koreninami gostiteljskih rastlin in organskim materialom

v tleh. Ko se jeseni temperature spustijo, se ogrci umaknejo globlje v prst in prezimijo. Spomladi se ličinka vrne v zgornje plasti prsti in nadaljuje s hranjenjem nekaj centimetrov pod površjem. Po 4–6 tednih se ličinka zabubi. Japonski hrošč ima eno generacijo na leto.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI)

Japonski hrošč se pojavlja na kmetijskih površinah, v urbanih območjih in v naravnih habitatih. Posledica njegovega hranjenja so skeletirani listi (listi izgrizeni do listnih žil) (Slika 3), ki se sušijo in prezgodaj odpadejo (defoliacija). Hrošči obgrizejo tudi plodove in druge sočne dele gostitelja, zaradi česar nastanejo sekundarne okužbe in gnitje. Odrasle hrošče lahko opazimo v prvi polovici poletja, pojavljajo pa se v skupinah (Slika 4). Ličinke z obžiranjem korenin povzročajo venenje in sušenje gostiteljskih rastlin. Simptomi so sprva podobni simptomom zaradi sušnega stresa. Zelo značilen je pojav velikopovršinskega sušenja zelenic zaradi ogrcev japonskega hrošča. Ličinke se pojavljajo v prsti blizu korenin, od nekaj do več deset centimetrov globoko. Plenilci ličink japonskega hrošča (npr. vrane, divje svinje) s kluvanjem, ritjem, kopanjem, povzročijo mehanske poškodbe tal in rastlin (Slika 5).

VPLIV

V ZDA japonski hrošč povzroča milijonsko škodo na igriščih za golf, zelenicah, pašnikih in na drugih zelenih površinah ter obsežne izgube v kmetijski pridelavi (sadje, koruza, soja). Zatiranje *P. japonica* in sanacija poškodovanih površin sta zahtevna in zelo draga. Velike količine pesticidov, ki so potrebne za uničevanje japonskega hrošča, so tveganje za zdravje ljudi.

MOŽNE ZAMENJAVE

Japonski hrošč je po videzu in biologiji podoben vrtnemu hrošču (*Phyllopertha horticola*) (Slika 6). Najočitnejša razlika med vrstama je, da odrasli hrošči *Phyllopertha horticola* na zadku nimajo čopkov belih dlačic.

DODATNE INFORMACIJE

- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)
- Portal Invazivke (www.invazivke.si)
- Gozdarski inštitut Slovenije (www.gozdis.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA,
obvestite Gozdarski inštitut Slovenije (Oddelek za varstvo gozdov) ali
o najdbi poročajte v spletnem portalu Invazivke oziroma z mobilno aplikacijo Invazivke.

Slika 1: Odrasla samic in samica japonskega hrošča, *Popillia japonica* (foto: Maurizio Pavesi, Museo di Storia Naturale di Milano (IT))

Slika 2: Ličinke japonskega hrošča (foto: Centro MiRT – Fondazione Minoprio (IT))

Slika 3: Skeletirani listi gostiteljske rastline (foto: Matteo Maspero (IT))

Slika 4: Hrošči *P. japonica* se pojavljajo v skupinah (vir: invasive-species.idaho.gov)

Slika 5: Poškodovana travna ruša (vir: gd.eppo.int)

Slika 6: Vrtni hrošč, *Phyllopertha horticola* (foto: H. Krisp, commons.wikimedia.org)

Publikacija je nastala v okviru projekta LIFE ARTEMIS (LIFE15 GIE/SI/000770), ki ga sofinancirajo Evropska komisija v okviru finančnega mehanizma LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Ljubljana in Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Priprava prispevka je bila izvedena v okviru Javne gozdarske službe GIS.

